

Sygn. akt VII U 2184/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Ewa Downar-Zapolska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2014 r. w Gdańsku

sprawy T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 21 sierpnia 2013 r. nr (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. i przyznaje ubezpieczonemu T. S. prawo do emerytury od dnia 30.03.2014r.

Sygn. akt: VII U 2183/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 sierpnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu T. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153 poz. 1227 ze zm.), tj. nieudowodnienia 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, a jedynie 14 lat, 1 miesiąc i 24 dni.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia przedsiębiorstwie (...).

Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji wnosząc o zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...).

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, a w uzasadnieniu wskazał, że nie zaliczył okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...) S.A. od dnia 15 stycznia 1976 r. do 4 lipca 1976 r. (w tym urlop bezpłatny od 14 kwietnia 1976 r. do 20 kwietnia 1976 r. oraz od 22 kwietnia 1976 r. do 10 maja 1976 r.) na stanowisku elektromonter, ponieważ nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych ani żadnej innej dokumentacji na okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a kwestii tej nie potwierdza również zwykle świadectwo pracy.

Podkreślił również, że brak było podstaw od zaliczenia okresu od 25 listopada 1978 r. do 17 lipca 1979 r. z tytułu pracy w (...) w Ł., ponieważ nie przedłożył ubezpieczonemu świadectwa pracy ani świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Ponadto, okres ten nie został zaliczony do stażu ogólnego ubezpieczonego. Organ rentowy zakwestionował również, że w spornych okresach ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W piśmie procesowym z dnia 13 listopada 2013 r. ubezpieczony wniósł o zaliczenie do stażu pracy warunkach szczególnych okresu odbywania służby wojskowej od dnia 26 października 1972 r. do 16 października 1974 r. wskazując, iż zarówno przed jak i po tym okresie wykonywał prace w warunkach szczególnych.

W piśmie procesowym z dnia 23 grudnia 2013 r. organ rentowy zakwestionował możliwość zaliczenia okresu odbywania służby wojskowej do stażu pracy warunkach szczególnych, ponieważ nie został on wymieniony w wykazach A i B przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony T. S., ur. dnia (...) w dniu 8 sierpnia 2013 r., złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach.

Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, a wymagany wiek 60 lat ukończył w dniu 6 kwietnia 2012 r.

Do dnia 29 marca 2014 r. ubezpieczonemu przysługuje prawo do świadczenia rehabilitacyjnego.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek o emeryturę – k. 1-8 plik II akt rentowych,

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony, według stanu na dzień 31 grudnia 1998 r., udowodnił 31 lat i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych, a w tym 14 lat, 1 miesiąc i 24 dni okresów pracy w warunkach szczególnych (od dnia 1 października 1971 r. do 25 października 1972 r., od dnia 4 listopada 1974 r. do 13 stycznia 1976 r., od dnia 1 września 1977 r. do 23 listopada 1978 r., od dnia 16 sierpnia 1979 do dnia 31 maja 1982 r., od dnia 4 listopada 1985 r. do 16 sierpnia 1989 r., od dnia 2 września 1989 r. do 16 lutego 1992 r. oraz od dnia 1 lipca 1992 r. do 31 maja 1994 r.).

dowód: karta przebiegu zatrudnienia – k. 49 plik II akt rentowych,

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 21 sierpnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu T. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach.

dowód: decyzja z dnia 21 sierpnia 2013 r. – k. 51 akt rentowych, odwołanie – k. 2 akt sprawy,

T. S. w okresie od dnia 26 października 1972 r. do 16 października 1974 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową.

dowód: książeczka wojskowa – k. 5 plik I akt rentowych,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, w aktach rentowych pozwanego organu, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego T. S. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające mu prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,

3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony T. S. nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i w dniu 6 kwietnia 2012 r. osiągnął 60 rok życia, a na dzień 31 grudnia 1998 r. udokumentowała okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat (łącznie 31 lat i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych) a w tym 14 lat, 1 miesiąc i 24 dni okresów pracy w warunkach szczególnych.

Ustalenia w sprawie wymagało, czy do stażu pracy w szczególnych warunkach uznać można było okres odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej od dnia 26 października 1972 r. do 16 października 1974 r.

Podkreślić należy, że uprawnienia osób odbywających w przeszłości służbę wojskową zależą zawsze od regulacji z zakresu ubezpieczeń społecznych obowiązujących przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tak samo jak przyporządkowanie rodzajów prac lub stanowisk w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do okresów z tytułu których przysługuje emerytura na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych następuje na podstawie przepisów dotychczasowych. Stan faktyczny zrealizowany przed wejściem w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, pociągający za sobą dany skutek prawny, należy oceniać według dotychczasowych przepisów.

W powyższej kwestii w uchwale z dnia 16 października 2013 r. w sprawie o sygn. akt: II UZP 6/13 wypowiedział się Sąd Najwyższego, podając, że w czasie, w którym przypadała poborowa ("przymusowa") służba wojskowa wnioskodawcy (od dnia 26 października 1972 r. do 16 października 1974 r.) obowiązywała ustawa z 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony, gwarantująca pracownikowi, po spełnieniu warunków w niej wskazanych (określonych w art. 106 ust. 1), wliczenie okresu służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby, oraz rozporządzenie wykonawcze z 1968 r., według którego pracownikowi, który podjął zatrudnienie (stosownie do zasad określonych w § 1 lub 2), zalicza się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w danym zakładzie lub gałęzi pracy

oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Tak więc z językowej wykładni tego przepisu, w sposób niebudzący wątpliwości wynika, że pod rządą ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej i wydanego na jej podstawie (art. 108 ust. 4) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy żołnierzowi zatrudnionemu przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych (I kategorii zatrudnienia), który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem przed powołaniem do służby wojskowej oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Oznacza to, że w powyższych okolicznościach taki okres służby wojskowej jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach, ale także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., (gdy się dodatkowo uwzględni wartości konstytucyjne w ślad za rozważaniami Sądu Najwyższego zawartymi w wyroku z dnia 6 kwietnia 2006 r., III UK 5/06, w którym trafnie wskazano, na wynikający z art. 85 ust. 1 Konstytucji, obowiązek obywatela polskiego obrony ojczyzny, stwierdzając nadto, że z art. 2 i 32 ust. 1 i 2 Konstytucji, wynika zakaz ustanawiania takich regulacji ustawowych lub dokonywania takiej wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które dopuszczałyby jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny). Innymi słowy, jeżeli zostały spełnione przez pracownika wskazane wyżej warunki powrotu do poprzedniego zatrudnienia zostaje zachowana tzw. ciągłość pracy, a okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do tej służby.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazania wymaga, że okolicznością niekwestionowaną w sprawie był fakt, że ubezpieczony wrócił po odbyciu zasadniczej służby wojskowej do pracy w tym samym zakładzie pracy również na stanowisko zakwalifikowane przez pracodawcę oraz przez sam organ rentowy jako praca w warunkach szczególnych, co nie zostało zakwestionowane przez żadną ze stron w tym postępowaniu.

Reasumując powyższe podkreślić należy, iż łącznie okres zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach, z uwzględnieniem niewliczonego przez pozwany organ rentowy okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od dnia 26 października 1972 r. do 16 października 1974 r. tj. jako pracy w warunkach szczególnych oraz okresu uznanego przez pozwanego – stanowią okres znacznie przekraczający wymagany ustawowo tj. 15 lat w pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W związku z powyższym, należało dojść do przekonania, że ubezpieczony spełniał wszystkie warunki konieczne do przyznania mu prawa od emerytury w obniżonym wieku, a zaskarżona decyzja organu rentowego nie jest prawidłowa i jako taka podlega zmianie.

Spornym w sprawie było również, czy ubezpieczony wykonywał prace w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w (...) S.A. Oddział (...), jednakże z uwagi na to, że okoliczność sporna w sprawie została już dostatecznie udowodniona w toku dotychczasowego postępowania, brak było podstaw do badania powyższej kwestii. Tym samym, Sąd uznał, że powoływanie kolejnych dowodów jest zbędne i może posłużyć jedynie przedłużeniu postępowania, co jest sprzeczne z postulatem szybkości postępowania sądowego.

Wskazania wymaga również, że zgodnie z treścią art. 100. ust. 1 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z zastrzeżeniem ust. 2, z którego wynika z kolei, że jeżeli ubezpieczony pobiera zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne lub wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy wypłacane na podstawie przepisów Kodeksu pracy, prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty szkoleniowej powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku, świadczenia lub wynagrodzenia.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 30 marca 2014 r.

/-/ Przewodniczący: SSA w SO Ewa Downar-Zapolska